

*„Класика е това, което на всеки му се
иска да е прочел, но никой няма желание
да чете!“*

Марк Твен

ГОСПОДИН ПАРАН И ДРУГИ РАЗКАЗИ

Ги дьо Мопасан

© Предпечатна подготовка Паритет ООД

ГОСПОДИН ПАРАН И ДРУГИ РАЗКАЗИ

Ги дьо Мопасан. 224 стр.

Превод: Таня Балова, Ц. Ц. Доброджалиев, Надежда Бакалова,
Наташа Стоянова

Ги дьо Мопасан (1850–1893) е изтъкнат френски писател, чиято творческа дейност трае само едно десетилетие. Но той оставя след себе си толкова ярка следа, че без него не можем да си представим френската литература от XIX век. От всички френски писатели Мопасан и днес е един от най-четените не само в родината му, но и извън нейните граници. Господин Паран е типичен парижки еснаф, който живее от лихвите по ценните си книжа. Но безоблачният му живот е отровен от нетърпимия характер на жена му и от подозренията за това, кой всъщност е бащата на Паран-младши.

Чистото и строго изображение на околния свят, в който присъстват едновременно и прекрасното, и грозното, превръщат всеки от разказите на писателя като: „Щастието“, „Един дуел“, или „Признанието“, в духовно търсене, издигащо човека над животното.

Натуралистичната проза на Ги дьо Мопасан е образец на реализма като личен мироглед, който писателят се стреми да представи на своя читател. „Ние винаги описваме самите себе си“ – казва той.

Серията книги „Колекция класика“ ще зарадва вас и вашите близки и може да се превърне в прекрасен подарък за всеки от тях. Достатъчно е само да си изберете книгата и да се отдадете на удоволствието от четенето!

**За поръчка на книги от сайта
www.paritetbg.com – 20% отстъпка!**

Всички права са защитени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизведена в каквато и да е форма без писменото разрешение на притежателя на авторските права.

ISBN 978-619-153-349-7

ДОСЕГА В „КОЛЕКЦИЯ КЛАСИКА“

1. Истории от американски писатели – Марк Твен, Франсис Брет Харт, Ърнест Томпсън Ситън, О. Хенри, Джек Лондон
2. Разкази от английски писатели
3. Франсис Брет Харт. Разкази
4. Руски народни приказки

ОЧАКВАЙТЕ

1. Андрей Платонов. Разкази
2. Хумористични разкази – М. Твен, О. Хенри, Р. Бенчли, А. К. Дойл, Дж. К. Джеръм, Ч. Левър, Х. Х. Мънро (Саки), С. Чорни, А. Аверченко, А. Чехов
3. Ги дьо Мопасан. Избрано
4. Едгар Алън По. Разкази
5. Повести от руски писатели – Л. Толстой, Ал. Толстой, А. Платонов
6. Артър Конан Дойл. Разкази
7. Приказки. П. Бажов, Н. Лесков, В. Гаршин, Д. Мамин Сибирияк, Братя Грим, Х. К. Андерсен, О. Уайлд, Г. Райчев, Е. Пелин
8. Разкази от руски писатели – А. Пушкин, И. Тургенев, А. Чехов, А. Куприн, И. Бунин, М. Булгаков, А. Платонов.
9. Джеръм К. Джеръм. Разкази
10. Кратки разкази от цял свят

СЪДЪРЖАНИЕ

Господин Паран – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	7
Зестрата – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	71
Муσταците – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	81
Престъплението, което чичо Бонифас разкри – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	90
Щастието – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	99
Един дуел – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	110
Очакването – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	119
Отмъстителите – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	129
Роза – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	138
Кръвно отмъщение – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	148
Оранжерията – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	156
Признанието – <i>превод Ц. Ц. Доброджалиев</i>	166
Мъртвата – <i>превод Таня Балова</i>	175
Закът превод – <i>превод Надежда Бакалова</i>	183
Боател – <i>превод Надежда Бакалова</i>	197
Коледна приказка – <i>превод Наташа Стоянова</i>	212

ГОСПОДИН ПАРАН

I

Малкият Жорж лазеше на четири крака из алеята и правеше купчинки от пясък. Събираше пясъка с две ръце, трупаше го на пирамида, след това забождаше кестенов лист на върха ѝ.

Баща му, който бе седнал на един железен градински стол, го гледаше със съсредоточено внимание и обич; той не виждаше никой друг в тясната, пълна с народ градска градина.

По цялата кръгла пътека, която минаваше покрай басейна и църквата „Св. Троица“ и се връщаше, след като заобиколи поляната, други деца си играеха подобно на млади жребчетата, а равнодушните бавачки гледаха в пространството с тъп поглед; майките разговаряха помежду си, като не сваляха очи от дечурлигата.

Дойките, две по две, се разхождаха важно-важно, като развяваха подире си дългите бляскави ленти на шапките си и носеха в прегръдките си нещо, обвито в дантела; момичета с къси роклички и голи крака разговаряха сериозно и търкаляха обръчи; пазач на градината със зелена куртка ходеше сред момченцата и момиченцата и постоянно заобикаляше, за да не разруши пясъчните сгради, да не настъпи ръцете на някое дете или да не съсипе по някакъв начин мравешкия труд на тези дребни човешки какавиди.

Слънцето залязваше зад покривите на къщите по улица „Сен Лазар“ и хвърляше ярките си лъчи върху това множество от пременени деца. Кестените блестяха с жълти отблясъци и трите водоскока пред високата църковна порта бяха сякаш от течено сребро.

Господин Паран гледаше сина си, който бе седнал с подвити крака в праха. Той следеше с обич и най-малките му жестове, сякаш изпра-

щаше с края на устните си целувки на всяко движение на Жорж.

Но като вдигна очи към часовника на камбанарията, г-н Паран видя, че е закъснял с пет минути. Тогава той стана, улови малкия за ръка, отърси дрехите му от пръстта, избърса ръцете му и го поведе към улица „Бланш“. Той бързаше, за да се върне преди жена си. Момченцето, не можейки да върви със същата бързина, току се препъваше.

Тогава бащата го взе на ръце и като ускори още крачката си, започна да се задъхва от усилието, изкачвайки наклонения тротоар. Г-н Паран бе четиридесетгодишен мъж, вече побелял и възпълен; той носеше някак виновно порядъчен корем на весел стар ерген, когото животът бе направил плах.

Преди няколко години той се бе оженил за млада жена, нежно обичана от него, която сега се отнасяше с него сурово и властно като всемогъщ деспот. Тя го мърмеше непрестанно за всичко – и за това, което вършеше, и за онова, което не вършеше, упрекуваше го остро за най-малките му постъпки, за навиците му, за най-обикновените му развлечения, за вкусовете му, за походката му, за жестовете му, за закръгления му корем и за тихия му глас.

Той обаче още я обичаше, но обичаше най-вече детето, което имаше от нея, Жорж, сега

тригодишно, което бе станало най-голямата му радост и предмет за най-голямото безпокойство на сърцето му. Скромнен рентиер, Паран живееше, без да работи, от своите двадесет хиляди франка годишен доход, а жена му, взета без зестра, негодуваше постоянно от бездействието на мъжа си.

Най-сетне той стигна у дома си, сложи детето върху първото стъпало на стълбата, изтри потта от челото си и се заизкачва.

На втория етаж той позвъни.

Една стара бавачка, която бе отгледала г-н Паран – една от онези слугини господарки, които стават истински деспоти в семействата, дойде да отвори. И той попита боязливо:

– Госпожата върна ли се?

Слугинята вдигна рамене:

– Кога сте виждали, господарю, госпожата да се връща в шест и половина?

Той отвърна със стеснителен тон:

– Добре, толкова по-хубаво, ще имам време да се преоблека, много ми е горещо и съм изпотен.

Слугинята го гледаше със съжаление, примесено с негодувание и презрение. Тя процеди през зъби:

– О, виждам, господарю, че сте вир-вода, тичали сте, носили сте може би малкия. И всичко това, за да чакате господарката до седем и половина. Но аз не съм привършила още рабо-

тата си. Вечерята ще бъде готова в осем часа; пък ако има някой да я чака, толкова по-зле за него – печеното не бива да прегори.

Господин Паран се престори, че не чува. Той промълви:

– Добре, добре. Ръцете на Жорж трябва да се измият, изцапах се, докато правеше питки от пясък. Аз пък ще ида да се преоблека. Кажи на камериерката да измие добре малкия.

И той влезе в апартамента си. Щом се озова в него, г-н Паран заключи, за да не влиза никой при него, да бъде сам, съвсем сам. Дотолкова бе свикнал да бъде руган и тормозен, че се чувстваше в безопасност само под закрилата на ключалката. Не смееше вече дори да размишлява, да разсъждава сам, ако не се чувстваше защитен от погледите и подозренията с едно завъртане на ключа. Като се отпусна на един стол, за да си отпочине, преди да си облече чисти долни дрехи, му мина мисълта, че Жюли започва да става нова опасност вкъщи. Тя мразеше жена му, това бе ясно. Мразеше обаче особено силно и неговия другар Пол Лимузен, станал – нещо, което се случва рядко – близък приятел на семейството, след като двамата бяха неразделни в младежките си години. Лимузен служеше като буфер в острите отношения между Анриета и Паран; той защитаваше пламенно, дори твърде смело последния от незаслужените упреци, от

сцените на раздразнение, от всички ежедневни беди в живота му.

Но ето че от около шест месеца насам Жюли си позволяваше непрестанно да прави злобни забележки относно господарката си. Осъждаше я във всеки един момент и казваше по двадесет пъти на ден: „Ако аз бях на ваше място, господарю, нямаше да се оставя да ме водят така за носа! Но в края на краищата... какво пък... всеки според природата си.“

Един ден тя дори се отнесе нахално с Анриета, която се бе задоволила да каже на мъжа си: „Да знаеш, чуя ли още една остра дума от тази слугиня, ще я изхвърля“. Анриета, която от нищо не се боеше, като че ли се страхуваше от старата слугиня. Паран отдаваше тази нейна сдържаност на уважението към жената, която го бе отгледала и бе затворила очите на майка му.

Но на това трябваше да се сложи край, нещата не можеха да продължават така. Той се ужасяваше при мисълта за това, което можеше да се случи. Какво да направи? Да изгони Жюли му се струваше толкова страшно решение, че не смееше дори да си го помисли. Да застане на нейна страна против жена си, също бе невъзможно; най-късно след месец отношенията между двамата щяха да станат нетърпими.

Паран продължаваше да седи с небрежно отпуснати ръце, търсейки начин да помири же-

ните, но нищо не му идваше наум. Тогава прошепна: „Добре, че имам Жорж... Ако не бе той, щях да бъда много нещастен“.

После му хрумна да се посъветва с Лимузен и точно така реши да направи. Но веднага се сети за враждата, която съществуваше между слугинята и приятеля му, и се уплаши, че последният ще се съгласи за изгонването ѝ. И Паран продължи да седи, потънал в безпокойство и неувереност.

Стенният часовник удари седем часа. Паран подскочи, часът бе седем, а той още не се бе преоблякъл. Тогава, объркан и задъхан, той се съблече, изми се, сложи си чиста риза и се облече бързо, сякаш го чакаха в съседната стая по извънредно важна работа.

След това влезе в салона, щастлив, че нямаше вече от какво да се страхува.

Паран хвърли бегъл поглед на вестника, отиде да погледа улицата от прозореца, върна се и отново седна на канапето. Една врата се отвори и влезе синът му, измит, сресан, засмян. Паран го вдигна на ръце и го зацелува страстно. Целуна го най-напред по косата, след това по очите, после по бузите, по устата, по ръцете. Подхвърли го във въздуха, издигна го чак до тавана, държейки го в шепи. Най-накрая седна уморен от усилието. И като взе Жорж на коляното си, заигра с него на „дий, дий, конче“.

Детето се смееше възхитено, размахваше ръце, крещеше от радост; смееше се и бащата и викаше от задоволство, като друсаше големия си корем, забавлявайки се повече от малкия.

Паран обичаше детето от цялото си сърце на слабоволев, примирен с положението си, сломен човек. Обичаше го с лудешки устрем, с бързи ласки, с цялата онази скрита в него срамежлива нежност, която никога не бе успяла да се изяви, да се излее дори в първите дни на женитбата му, тъй като жена му винаги се бе държала сухо и резервирано с него.

Жюли се показва на вратата с бледо лице, светнали очи и съобщи с треперещ от отчаяние глас:

– Часът е седем и половина, господарю!

Паран хвърли неспокоен и унил поглед върху стенния часовник и продума:

– Наистина часът е седем и половина.

– Ето, сега вече съм готова с вечерята.

Предвиждайки буря, той се помъчи да я предотврати:

– Но нали, когато се прибрах, ми каза, че щяла да бъде готова в осем часа?

– В осем часа ли?... Вие сигурно не мислите! Не карайте детето да яде в осем часа! Казала съм била... думата е такава. Детето ще си развали стомаха, ако го карате да яде в осем часа! Ох, да бе само майка му тук! Тя се грижи много